

Naturvernforbundet i Nordland

Naturvernforbundet i Nordland
v/ leder Bjørn Økern
Dragveien 9
8842 Brasøy

Naturvernforbundet i Rana og omegn
v/ styremedlem Frode Solbakken
Baklandsveien 152
8646 Korgen

OED
Akersgata 59, Oslo
postmottak@oed.dep.no

Korgen 17.06.2018

Klage på konsesjon til utbygging av Tjuvholforsen kraftverk, Grane kommune

Naturvernforbundet i Nordland vil med dette påklage konsesjonen for Tjuvholforsen kraftverk i Grane kommune. Bakgrunnen for klagen er mangelfulle artsregistreringer lagt til grunn i NVEs konsesjonsbehandling og hensynet til villaks i Vefsna-vassdraget med sideelver.

Naturvernforbundet er en medlemsorganisasjon som arbeider på dugnad for naturens sak. Vi mener at en videre småkraftutbygging vil gi stadig større negative konsekvenser iom at såkalte «ukontroversielle» prosjekter allerede er bygget ut, og at prosjektene som gjenstår innebærer uakseptable naturinngrep. Naturvernforbundet mener at småkraftutbygging fører til *nedbygging av natur på sviktende kunnskapsgrunnlag* og har *manglende samfunnsøkonomisk lønnsomhet*. Vi kan heller ikke se at *hensynet til total belastning* tilstrekkelig ivaretas når det tillates nye utbygginger i allerede berørte vassdrag.

Nedbygging av natur på sviktende kunnskapsgrunnlag

Naturvernforbundet i Nordland ser med bekymring på den fortsatte nedbyggingen av natur som elsertifikatorordningen forårsaker. Vi mangler et økologisk grunnkart i Norge, og naturverdier i utbyggingsområdene blir registrert og vurdert av konsulenter betalt av utbygger. Det er etter vår vurdering ikke fastsatt tilstrekkelige krav til kvalitet i utredningene. Organiseringen basert på tillit mellom offentlige myndigheter og utbyggerinteressene fører til at naturverdier ikke blir registrert. Dette viser NVEs egen evaluering av systemet. [Evalueringsrapport-NVE](#)

Når det gjelder Tjuvholforsen kraftverk(Clemens Kraft AS), er biologisk mangfoldrapport utarbeidet av det private firmaet Bioreg AS basert på én dags feltundersøkelse gjort to personer i utbyggingsområdet.

Dato for feltundersøkelsene var 20.08.2012, et tidspunkt da hekkesesongen for fugler for lengst er avsluttet og planter begynner å avblomstre. På dette spinkle grunnlaget konkluderes det med at «Det

ble ikke påvist rødlistearter ved vår egen kartlegging, men det er påvist rødlistearter ved tidligere kartlegginger i området». Videre anslår Bioreg AS «middels usikkerhet i omfang og vurdering av konsekvens», men likevel konkluderer de med middels til liten negativ konsekvens av utbyggingen.

Naturvernforbundet mener på dette grunnlaget at Bioreg AS sin biomangfoldrapport bærer preg av at konklusjonene var gitt på forhånd og at firmaet har interesse av å ikke vanskeliggjøre utbyggingsøknaden til Clemens Kraft av hensyn til senere oppdrag.

*I ettertid er det dokumentert betydelige naturverdier i området hvor rørgata er planlagt. Eksempelvis er soppen *Tilachlidium brachiatum* registrert. Denne soppen er ny for Norge. Hønehauk og vandrefalk er observert i området hvor rørgata skal gå. [Artskart](#)*

I regional plan for Vefsna-vassdraget vedtatt av Nordland Fylkeskommune, framgår det at strekninger med anadrom laksefisk i Vefsnavassdraget ikke skal åpnes for kraftutbygging. Naturvernforbundet i Nordland kan ikke se at konsekvenser for laksefisk nedstrøms kraftverket er tilstrekkelig belyst gjennom NVEs konsesjonsbehandling. [Regional plan](#)

Et annet eksempel er fossekallen (*cinclus cinclus*) – Norges nasjonalfugl - som Bioreg AS påviste i utbyggingsområdet. Fossekallen er helt avhengig av vannføring og fossesprut i sine omgivelser. Rapporten innrømmer at dette blir et problem all den tid vannføringen blir gjennomsnittlig redusert med 90% i berørt elvestrekning. (1,2 km). Men fossekallens vernestatus blir ikke nevnt av Bioreg AS. Fossekallen står på Bernkonvensjonens liste II som Norge har undertegnet. De undertegnede nasjonene (51 i tallet) forpliktet til å frede de dyreartene som står på denne listen samt deres leveområder, særlig yngleplasser. Evt. utbygging av Tuvholforsen kraftverk vil derfor innebære et brudd på Norges internasjonale forpliktelser i Bernkonvensjonen.

Manglende samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Den nye kraften vi får som følge av el-sertifikatorordninga er ikke samfunnsøkonomisk lønnsom. I følge regjeringas energimelding (Stortingsmelding nr. 25-2015/2016) vil kraftoverskuddet i Norge forbli på rundt 15 TWh (og i Norden på rundt 30 TWh) fram til 2030. Utviklinga har allerede medført lav pris på elektrisk kraft. Nye utbygginger vil derfor undergrave økonomien i offentlig eide kraftselskaper ytterligere. Konsekvensen av denne energipolitikken er med andre ord reduserte muligheter for å opprettholde velferdstilbud i kraftkommunene i tillegg til at vannkraftverkene ikke får gjennomført tilstrekkelig opprustning og reinvesteringer. Regjeringen har derfor bestemt at el-sertifikatorordningen skal opphøre for kraftverk som måtte starte opp etter 2021. Regjeringen skriver i energimeldingen kapittel 15.1 dette om små kraftverk, sitat: «Utbygging av små kraftverk bidrar til noe næringsutvikling lokalt, men medfører også et stort antall inngrep og produksjonen er ofte størst i de delene av året med minst kraftbehov.» Dette gjelder også Tjuvholforsen kraftverk. I følge Clemens Kraft AS vil kraftverket produsere rundt 60% av krafta om sommeren og 40% om vinteren.

Hensynet til total belastning

I konsesjonssøknaden henvises det til at vassdraget som vil bli berørt av utbyggingen allerede er regulert og at de biologiske og landskapsmessige verdiene er redusert. Argumentasjonen fra utbygger er at hvis et vassdrag er negativt påvirket fra tidligere, gir dette rom for enda mer negativ påvirkning i form av nye inngrep.

Naturvernforbundet deler ikke denne oppfatningen. I områder med negative miljøpåvirkninger er det særlig viktig at restverdiene forvaltes med omhu. Når «total belastning» skal vurderes i en utbyggingssak skal også tidligere inngrep i området tas med. I dette tilfellet er inngrepene forårsaket av Røssåga-reguleringa som inkluderer overføring av vann fra Gluggvasselva til magasinet Røsvatn.

Miljørevisjonen av Røssåga-konsesjonen er ennå ikke slutført. Vi vil oppfordre OED om å gi NVE pålegg om å vurdere tiltak for å sikre god økologisk tilstand i Gluggvasselva i stedet for å tillate ytterligere forringelse av et vassdrag negativt påvirket av Røssåga/Røsvatn-reguleringen.

På bakgrunn av de mangler vi har påvist i konsesjonsbehandlingen, ber vi om at OED tar vår klage til følge og avslår utbygging av Tjuvholforsen kraftverk i Grane kommune.

Bjørn Økern, leder i Naturvernforbundet i Nordland